

Förvaltningskommun för finska språket och meänkieli

Närvarande:

Reijo Tarkkonen, Keijo Leppäniemi: Kalixin Pirteät
Daniel Särkijärvi, Maarit Kemi: Vår Kulturvagga
Aimo Suomela, Pekka Komulainen: Kalix Sångklubb
Kirsi Gustafsson: Svenska kyrkan
Erkki Haarala: Kommunstyrelseledamot
Maria Selberg: Utbildningsförvaltningen
Kenneth Björnfot: Utvecklingsenheten

1. Information angående projektet minoritetsspråk i förskolan

Projektledare Maria Selberg informerar om projektet som startade 1 mars 2013, och som även planeras för 2014. Läs mer i bilaga 1.

2. Verksamhetsplan och budget 2013

Kenneth B. redogör för de kostnader och den verksamhetsplan som gäller för 2013. Bilaga 2. En stor del av budgeten (ca 30%) är avsatt för "Främjande" i form av kulturarrangemang. Diskussion om hur det statliga medlen ska användas när det gäller "Främjande" dvs om det enbart ska vara de minoritetsspråk som kommunen har dvs finska/meänkieli eller även omfatta de andra nationella minoritetsspråken.

Kenneth tar upp denna fråga till behandling när nätverksgruppen för Norrbottens minoritetsspråkskommuner har möte i Kalix 12-13 juni, där deltar även handläggare från Länsstyrelsen i Stockholm.

3. Begreppet skydda och främja enligt lagstiftningen

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk är tydlig vad som är en kommuns skyldigheter. Vad som sedan avses med begreppet "skydda och främja" som omnämns i denna lag och även i Språklagen diskuterades och en redovisning av Språkrådets riktlinjer vad det innebär redovisades. Bilaga 3.

I samband med detta lyfte Keijo frågan rörande att främja meänkieli och dess språk/kultur i föreningarna. Att tydligt beskriva vad som är meänkieli och vad som är finsk kultur är inte så enkelt alla gånger, en del menar att det är så nära varandra historiskt och språkligt så att det egentligen är samma sak, medan andra speciellt svenska tornedalningar (meänkieli) har en annan syn på den saken.

STR-T är ett riksförbund med både enskilda medlemmar och föreningar. Ett antal föreningar är dessutom lokalavdelningar till STR-T. Stadgar är det som styr en förenings verksamhet, STR-T har i sina stadgar angett sin målsättning som också gäller för enskilda medlemmar som föreningar som är anslutna till STR-T:

”§ 2 Förbundets målsättning

Förbundet är ett religiöst och partipolitiskt obundet riksförbund, bildat 1981.

Vi är en intresseorganisation för Tornedalen och tornedalingar i språkliga, kulturella och samhälleliga frågor samt regeringens remissinstans i dessa frågor.

Vi är ett språkrör för en ursprunglig inhemsk, språklig och kulturell minoritet som sedan april 2000 har nationell minoritetsstatus. Vår målsättning är att främja och stärka den tornedalska minoritetens identitet, språkliga och kulturella förankring.”

Att enas i meänkielifrågor är inte enkelt heller inom de större föreningarna som STR-T, Meänmaa, Kvänlandsförbundet där vi via media kunnat följa en infekterad debatt. Denna verkar nu vara avklarad och där 15 juli numera är dagen för Tornedalningar, vilken flagga som sedan hissas är upp till var och en att besluta om, om det är Kvänernas flagga, Meänfalku eller rent av svenska flaggan.

Det lagstiftningen avser när det gäller meänkieli är den svenska delen av Tornedalen och dess språkliga områden i Norrbotten. Finländare från finska delen av Tornedalen betecknas som Sverigefinländare.

4. Riktat kulturstöd till lokala minoritetsspråkföreningar

Erkki lyfter fram frågan om ett riktat årligt kulturstöd till föreningarna. Detta skulle innebära att föreningarna inte behöver söka särskilt om pengar för att genomföra en aktivitet där språken finska/meänkieli skall främjas-synliggöras.

Erikki och Kenneth tar fram ett förslag om belopp och hur det ska hanteras och redovisas till samrådsgruppens första höstmöte.

5. Info från Svenska kyrkan

Kirsi ger en kort info om den utbildning hon nyligen genomfört och speciellt det projekt som rör modersmål och vården, inom både sjukhus som äldreomsorg. En längre redovisning kommer till första höstmötet. I övrigt kan nämnas att kyrkans våffelfika på måndagar har ett särskilt finskt deltagande. Vid kulturnatta kommer kyrkan att ha åtta stycken drop-in vigslar.

6. Info från Kalix sångklubb

Aimo ingår i en beredning för Kommunfullmäktige , Integration och mångfald. Kalix sångklubb vill ge stöd och tips till andra nya minoritetsföreningar som bildas ex, Somaliska förenigen. Sångklubben planerar att genomföra en sångtävling ”Polarnatten”, med uttagningstävlingar i alla Norrbottens kommuner och en stor final i Kalix våren 2014. I övrigt genomför klubben sina ordinarie aktiviteter med körsång och personlig sångträning. Avslutning inför sommaruppehållet planeras med en maraton-karaoke i Sangis. Föreningen planerar att även genomföra sångstunder på äldreboenden i kommunen.

7. Info från Kulturvaggan

Föreningen bedriver många slags olika sociala aktiviteter, ex handarbeten, porslinsmålning, dataträning, och även speciella saker som minnes- och balansträning. Föreningen har genomfört en teaterföreställning med ca 50 besökare. Föreningen har haft besök av Haparanda församling med många körsångare. Föreningen har också genomfört en bad- och språkresa till Rokuan kylpylää. Särskilda temaaktiviteter för äldre medlemmar som för barnfamiljer. Föreningen har en aktivitet i form av sagostund på tre språk under kulturnatta.

8. Info från Kalixin Pirteät

Föreningen har sina tisdagsträffar med matlagning och andra sociala aktiviteter, samt att fredagar genomförs sångstunder på Rönngårdens äldreboende. Föreningens teatersatsning pågår för fullt med stöd av en teaterlärare, teaterläger på Seskarö och resa till södra Sverige. Föreningen genom Reijo jobbar också med artister till kulturnatta, Helena Salo, samt inför kommande kulturarrangemang vid Folkets hus i Nyborg. Föreningen deltar också vid kulturveckan i Töre.

9. Övrigt

Grundskolan

Den enkät bland elever åk 1-6 om att läsa finska som nybörjarspråk inom "Elevens val" är gjord av Utbildningsförvaltningen, det verkar som även andra elever än de som har anknytning till finska/meänkieli svarat och att det därigenom fått så många positiva svar. Vi får se längre fram i höst hur utbildningsförvaltningen och dess politiker kommer att hantera denna sak. Vi bör komma ihåg att det inte finns en skyldighet för kommunen enligt lagen om nationella minoriteter eller skollagen att anordna detta vid grundskolan, men det vore naturligtvis önskvärt om så kunde ske.

Språkkurserna i nybörjarsfinska för barn och föräldrar är inom kort genomförd, den var riktad till de elever som inte hade grundläggande kunskaper i finska för att kunna delta i modersmålsundervisningen. Två utbildningsgrupper har vi haft, en i Töre och en i Kalix. En mer utförligare rapport kommer till något av våra höstmöten.

Äldreomsorgen

Socialförvaltningen jobbar nu vidare med att få verksamheten att fungera så som socialnämnden beslutat genom Minna Hakanens utredning och förslag om finska/meänkieli inom äldreomsorgen. Under våren har de jobbat mycket med biståndshandläggarna om att få bra och fungerande rutiner. I höst ska en bättre genomgång ske av de brukare som har behov av finska/meänkieli, det har varit en del förändringar där äldre personer inte längre finns kvar, men också att det kommit in nya brukare på äldreboendena.

Vid äldreomsorgens boenden har en del av den svenskspråkiga personalen visat intresse att få lära sig grundläggande ord/fraser på finska för att kunna ge ett bättre stöd. Vi kommer i höst att se över detta behov.

Infocenter

Kalix kommun kommer från i höst att inrätta ett Infocenter. Det innebär att man bara har en ingång till kommunhuset och kommer där till Infocenter. Även telefonsamtal med frågor och annat informationsbehov kommer att skötas via detta center. Målsättningen är att det ska finnas personal med kunskaper i finska i både tal och skrift som kan ge service till de kommuninvånare som vill ha den på sitt eget minoritetsspråk.

/Kenneth Björnfot